

«Egn on incredibel»

Igl vendargis passo â gieu liac la radunànza generala da la Cuminànza culturala Val Schons an preschientscha digl president communal d’Andeer Silvio Kunfermann a da Simon Egger, igl magnafatschenda digl Parc natiral Bavregn.

BARTOLOME TSCHARNER/FMR

La Cuminànza culturala Val Schons (CCVS) â actualmeing quegl da 120 cumembers. Da quels e’gl sto egnâ veintgegna c’â sapartizipo da la radunànza anuala ad Andeer par liquidar las fatschendas statutaricas a vagnir a saver anqual legrevla nova.

«Egn on incredibel par la CCVSI»

Mo gl’amprem âl igl parsura *Andrea Cantieni* repasso las activitads digl on passo. «Igl e sto egn on incredibel par la CCVS», âl constato. Lez vegi antschiè cun egn sguard aint par fa-neastras glischaintas igl dezember 2023 a Ziràn, noua c’igl e ear vagnieu preschanto l’edi-ziùn nova digl cudeschet par unfànts «La Punt Crap». Igl «Trio da clarinetas» â legro igls var 50 preschaints an stiva tgòlda.

Cun leza ocasiùn â la CCVS prieu cumgieu digl museum «Tgea da Schons» c’ella veva tgi-ro davent digls 1972. Igl madem mumaint e’gl vagnieu do la partenza pigl sieus concezt nov ca sapreschainta ear cun egn’aparientscha nova anviers anor, stgafida da *Ladina Cantieni*: egn mán tanànd tgartas, ilumino d’egn egn punct cotschen. Ear la pagina d’internet e furmada daniev. Là vean infurmo cuntinuadameing, ear an rumàntsch, davart igls projects actuals, ad ign po consultar igl archiv.

«Cantar cun incantanti» la culminaziùn

L’ocurenza an mimorgia digl davos tgavrer da Pignia a pictur naiv *Jakob Poltera* e davantava egnâ vera feasta digl vitg. Mo la culminaziùn digls 2024 e stada igl project «Cantar cun Incantanti». Passa 80 cantaduras a cantadurs ân exerzito a concerto cun *Christian Klucker* a la sia furmaziùn giuvna Incantanti. «Las provas cun Christian Klucker en stadas egn evenimaint, ad ear las duas rapreschantaziùns an Schons en stadas en suczess nunspitgieu, tànt sco quellas an la baselgia da s. Martegn a Cui-ra ad a Spleia», bilantschescha igl parsura cuntaint. «Igl eco a que project e sto orainframeing bùn.»

500 ons stadi liber cun partizipaziun da la MiMS

Egn’ulteriura ocurenza impurtànta e stada l’organisaziùn da l’exposiziùn «500 ons Stadi liber» ad Andeer cun la partizipaziùn da la MiMS, digl Cor maschado da Donat, igl ra-quintader *Erwin Dirnberger*, igl poet Jachen Wehrli, egn referat da *Michele Badilatti* davart igl rumàntsch, egnâ stivada musicala a las bun-tads butgeadas culinarias sarvidas da las dunas d’Andeer a da *Rebecca Clopath*.

Alura e savundo l’ediziùn digl cudeschet «La gagliegna Florentegna» dad *Edittha Trepp*. Quel e vagnieu repartgieu an las scoletas d’An-deer a Ziràn.

Concludànd igl sieus raport angraztga igl parsura ear agls vaschinadis ad a la Corpora-ziùn Val Schons (CVS) ad agls numerus spon-surs par lur sustegn finanzia, manzunànd sur-tut igl vaschinadi d’Andeer ca meta a disposi-ziùn igls locals. «Me graztga a que sustegn pu-dàinsa rinforzar igl rumàntsch an Schons», concluda Cantieni.

La miglior finanziaria e betg an vesta

Alura e’gl sto da prender par bien dus quents anuals, siànd quegl l’amprema radunànza suainter la reorganisaziùn da la CCVS. Igl quent digls 2023 seara cun la sperdita da 6077 frànchs, quel digls 2024 cun egnâ tala da 9305 frànchs, anviers svieultas da mintgame passa 100 000 frànchs.

Igl parsura mussa, qualas expensas c’ân ma-no agls defizits: Quels en stos caschunos surtut da la concurenza d’ideias par la «Tgea da Schons» nova, da las pajas pigl persunal, da contribuziùns par projects culturals a par stga-fir la pagina d’internet. La vendita digls cu-deschs da Schons generescha parancùnter po-cas antradas. Quella e tschassada fetg. Las an-tradas prinzipalas darivan da las contribuziùns digls cumembers, da la CVS a da numerus sponsurs.

Quels quents en vagnieus prieus par bien, malgro c’igl preventiv pigl on curaint preveza egn ulteriur mànc da var 9000 frànchs.

La suprastànza da la CCVS: (davos) Daniel Camenisch, Andrea Cantieni (davànt), Maria Crottogini a Sabina Melchior. Gierina Michael mánca sen la fotografea.

FOTO BARTOLOME TSCHARNER

- Igls 9 d’avust â liac l’ocurenza ad Andeer: «Faszinaziùn pigl orgelet svizer». *Claudio Knüssli* vean a mussar igls misteris da que instrumaint ad igl dat egnâ stivada d’orge-lets svizers.

Igl lungatg agl zenter

Agl zenter da las activitads digls 2025 e’l igl lungatg rumàntsch: «La fegnamira e’gl da stga-fir cuntegns an sutsilvan a da meter a disposi-ziùn quels a tutas a tuts», anunztga igl parsura. Igl schaner e’gl vagnieu edieu igl cudesch da vearsets rumàntschs da *Daniela Dolf* a publi-tgieu pliras contribuziùns oralas an cunlavor cu-gl Parc natiral Bavregn sco igls vearsets, igl cudesch dad *Andrina Beeli* a las getgas da *Du-meni Mani*. La fegnamira e’gl da stgafir egnâ pagina, sen la qual ign tgat tut igls texts orals sutsilvans.

Egn teater agl liber

Daniel Camenisch â infurmo davart igl project previeu digl teater agl liber «Ovra electrica» ca de vagnir rapreschanto igls 2026. «La supra-stànza â dezidieu da manar anavànt la fegnami-ra oriunda da la CCVS, formulada igls 1958, cun promover la cuminànza ad igl lungatg ru-màntsch», cunfearma Camemisch.

Par realisar quella vut ella instradar mintga pèr ons egn project ple grànd. An conex cun la fundaziùn da l’ovra electrica Ragn posteriur avànt 70 ons, e’gl strusch egn oter evenimaint c’â gieu egnâ tala influenza segl svilup da la va-lada. Parquegl de vagnir saragurdo da quella grànda lavor da pioniers c’igls 3300 luvraints talians ân presto durànt igls sis ons an Valle di Lei a musso an egn teater agl liber.

An que gro cunlavura la CCVS cu-gl autur da teaters *Felix Benesch*. Igl e gea vagnieu fatg egn concezt ad ancuretg la cunlavor cun l’Ovra electrica Ragn posteriur. Par que project de va-gnir fundo egn’uniùn purtadra c’â da radem-ber las finànzas par que teater ca vean fatg cun acturs professionals a laics indigens ad egn cor. Igl teater vean a vagnir preschanto la stad digls 2026, cartevlameing a Balamburtg.

«La fegnamira e’gl da stgafir cuntegns an sutsilvan a da meter a disposiziùn quels a tutas a tuts»

Andrea Cantieni

Ligidas ad activitads da quest on

Da las ligidas en vagnieus cunfirmos an lur ufe-zi igl parsura Andrea Cantieni a las suprastàn-tas *Gierina Michael*, *Sabina Melchior*, *Daniel Camenisch* a *Maria Crottogini* sco cumembra nova. Igls revisurs en venavànt *Martin Cantie-ni* (Andeer) a *Johann Clopath* (Trin-Mulin) ad igl supleànt *Gaudenz Janet* (Ziràn).

- Igl parsura â alura do egn sguard segls pro-jects previeus pigl on curaint. Quegl e ear da vaser sen la pagina d’internet.
- La CCVS sapreschainta a caschùn da la MUMA l’antscheata da matg.
- Da cuminànza cun la funadziùn «Tgea da Schons» vignan exponieus agl museum da valada igls maletgs d’animals digl pictur *Sämi Singer* da Pignia.